

NPH השוואה בין סוגי טיפול

תאריך: 10.11.2021

סוכם על ידי עמותת הידרוצפלוס ישראל

NPH - הינו הידרוצפלוס מיוחד. מדובר על הצטברות נוזלים בקרב האוכלוסיה הבוגרת (בד"כ מעל גיל 60), המאופיינת במהלך קליני אופייני של הפרעה ביציבות, הפרעה בשליטה על סוגרים (בד"כ ברירות שתן), וירידה קוגניטיבית (בעיקר זיכרון לטווח קצר). הידרוצפלוס זה איננו גורם לתסמינים של יתר לחץ תוך גולגולתי, והוא מכונה "הידרוצפלוס עם לחץ תקין" – NPH – normal pressure – hydrocephalus. הסיבות להידרוצפלוס זה אינן ידועות, וכאמור – התסמינים שונים מאלו של הידרוצפלוס שנובעים מעליית לחץ תוך גולגולתית.

במרבית המקרים, למבוגרים יש מנגנונים מפותחים יותר מילדים המונעים את עליית הלחץ התוך גולגולתי במקרה של הידרוצפלוס. לרוב מטופל עם חשד ל-NPH יעבור הדמיית MRI לאומדן גודל החדרים והערכה קלינית לפני ואחרי ניקור מותני. ההערכה הקלינית, נועדה לשערך את יעילותה העתידית על התקנת מערכת השאנט. אבחנת המטופל תתבצע בהתאם לגילו, לתסמינים הקליניים, לרקע הרפואי ולתוצאות הבדיקות. במרבית המקרים, בעקבות הניתוח, קיים שיפור מידי בכל התסמינים הקליניים (מוטוריקה, שליטה בסוגרים, וקוגניציה) ושיפור לאורך זמן בעיקר מבחינה מוטורית.

ראשית, נכיר את השיטה המקובל, היום למדוד הצלחה של ניתוחי NPH - Normal Pressure Hydrocephalus בספרות. השיטה מבוססת על ה**דירוג היפני** או ליתר דיוק "Japanese Committee for Scientific Research on Intractable Hydrocephalus grading system". השיטה בוחנת את ההפרעות בהליכה, דמנציה וברירות שתן (ראו טבלה). ברוב המאמרים הצלחה בניתוח נמדדת על ידי העלאת הציון הנ"ל.

Grade	Definition
<i>Gait disturbance</i>	
0	Normal
1	Unstable but independent
2	Walking with one cane
3	Walking with two canes or a walker frame
4	Walking not possible
<i>Dementia</i>	
0	Within normal range
1	No apparent dementia but apathetic
2	Socially dependent but independent at home
3	Partially dependent at home
4	Totally dependent
<i>Urinary incontinence</i>	
0	Absent
1	Absent but with urgency
2	Sometimes only at night
3	Sometimes during the day
4	Frequent

נשאלת השאלה, האם ניתן לטפל ב-NPH בשיטת ETV? מספר מאמרים ניסו לענות עליה.

Endoscopic third ventriculostomy (ETV) for idiopathic normal pressure hydrocephalus (iNPH), [מאמר](#) מ-2015
המאמר ניסה להשוות שיטות טיפול במטופלים עם Idiopathic normal pressure hydrocephalus עם המאמר מציע את שיטת ה-ETV כאלטרנטיבה לניתוח VP-shunt לא מתכוון. הניסוי היה - RCT randomized controlled trial כלומר, באופן רנדומלי נתנו לחלק מהפציאנטים לעבור ניתוח שאנט וחלק ETV. הניסוי בוצע על 42 פציינטים בברזיל בין 2009-2012. לא הצליחו להגיע לתוצאות מובהקות בגלל חוסרים במידע.

Efficacy of endoscopic third ventriculostomy in old aged patients with normal pressure hydrocephalus, [מאמר](#) מ-2018 טוען שלרוב השיטה המקובלת היא טיפול ב-NPH עם VP shunt ובוחן האם ETV יכולה להיות אופציה אלטרנטיבית. במאמר בחנו 21 פציינטים (15 עם iNPH ו-6 עם sNPH), כל הפציינטים עברו בדיקת MRI כדי לראות את חלל הזרימה ב-aqueduct ואת יציאת החדר הרביעי. מסקנת המאמר היתה שראית ל-iNPH יש שיפורים נכרים יותר מאשר sNPH. מסקנה נוספת הייתה ש-ETV מתאים למטופלים אשר חלל הזרימה שלהם חיובי והזרימה מעל 5cm/s.

Evaluation of the effectiveness of endoscopic third ventriculostomy (ETV) in the treatment of normal pressure hydrocephalus (NPH), [מאמר](#) מ-2020. האנליזה בוצעה על 20 פציינטים, כולם עברו ביקורת לפני הניתוח, שבוע לאחר הניתוח, חודש לאחר הניתוח ושישה חודשים לאחר הניתוח. במידה ולא בוצע שיפור במצב המטופלים אחרי שבוע, הם עברו ניתוח שאנט. ל-55% מטופלים לא היה שיפור לאחר ניתוח ה-ETV ולכן עברו ניתוח שאנט. מנגר, ל-45% מהפציינטים היה שיפור ב-2 עד 3 נקודות בדירוג היפני. המאמר סיכם ש-ETV יכולה להיות שיטה אפקטיבית לטיפול ב-NPH. המאמר מזכיר את החשיבות של ביצוע ניתוח בסמיכות לזיהוי הסימפטומים. לא הוזכר האם הפציינטים שעברו שאנט כן השתפרו או לא.

לסיכום, לדעתנו יש צורך במחקר השוואתי על מספרים גדולים יותר של מטופלים כדי להסיק האם ETV מתאים יותר לטיפול ב-NPH על פני שאנט. זו דוגמה למחקר אחד מני רבים שאנחנו שואפים לקדם.

סוכם על ידי עמותת הידרוצפלוס ישראל לתרומות:

www.hyd.org.il/donate